

Samenvatting

Monitor BoekStartcoach 2025-2026

Carien Welles (c.welles@sardes.nl)
Iris Wierdsma (i.wierdsma@sardes.nl)
Januari 2026

Lezen

STICHTING LEZEN

de Bibliotheek
op school

Deelnemende bibliotheken

Bibliotheek Rivierenland	Bibliotheek Hoeksche Waard	(Bibliotheek Katwijk)
Bibliotheek Noord Fryslân	Bibliotheek Mar en Fean	De Bibliotheek Noord-Veluwe
Bibliotheek Rotterdam	Nieuwe Veste	Noord Oost Brabantse Bibliotheek
De Bibliotheek Midden-Brabant	Bibliotheek Den Haag	Rozet Arnhem
Drachten-Smallingerland	Oost-Achterhoek	Bibliotheek Helmond-Peel
Biblionet Groningen (Hogeland en Midden Groningen)	Bibliotheek Hoorn	Bibliotheek Zoetermeer
Bibliotheek West-Brabant	Bibliotheek Montferland	FlevoMeer Bibliotheek
Bibliotheek aan den IJssel	Bibliotheeken Eemsdelta	Biblionet Groningen (Veendam)
Forum Groningen	dbieb	De Bibliotheek Scherpenzeel
KopGroep Bibliotheek DOK	Eindhoven	Bibliotheek Utrecht
Bibliotheek Rijn en Venen	Westerwolde	Bibliotheek Utrechtse Venen
Bibliotheek Oosterschelde	Bibliotheek	Bibliotheek Hoogezand
De Bibliotheek Maas en Peel	Achterhoekse Poort	Bibliotheek Veenendaal
	Bibliotheek Nieuwegein	De Nobelaer
	Bibliotheek Rijssen-Holten	De Zoomerij
	Bind Bibliotheken	Kunstwerk!
	Bibliotheek Meierijstad	
	NOBB	
	Bibliotheek Waterland	
	Cultuurhuis Planck	

In totaal zijn er 71 bibliotheekorganisaties die meedoen met het programma BoekStartcoach. Met deze monitor hebben we 66% van deze bibliotheken bereikt. Dit is een grote stijging ten opzichte van vorig jaar (toen bereikte de monitor slechts 37% van de bibliotheken met het programma).

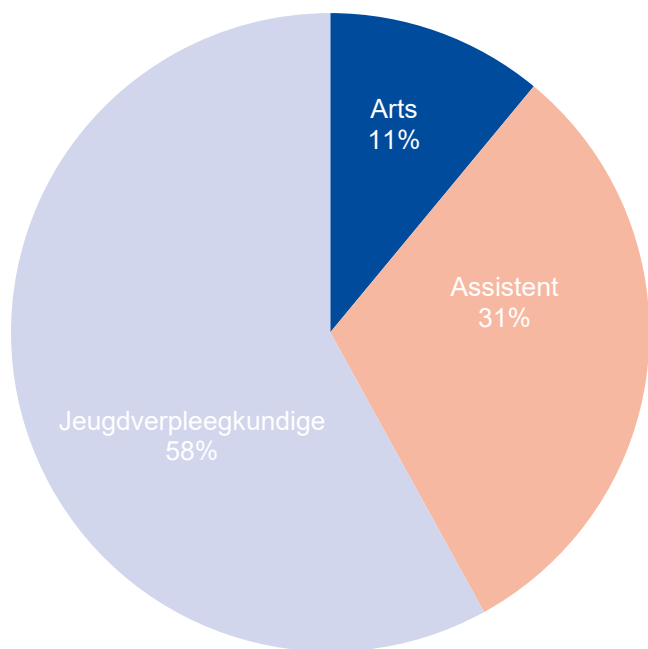
de Bibliotheek
op school

Lezen

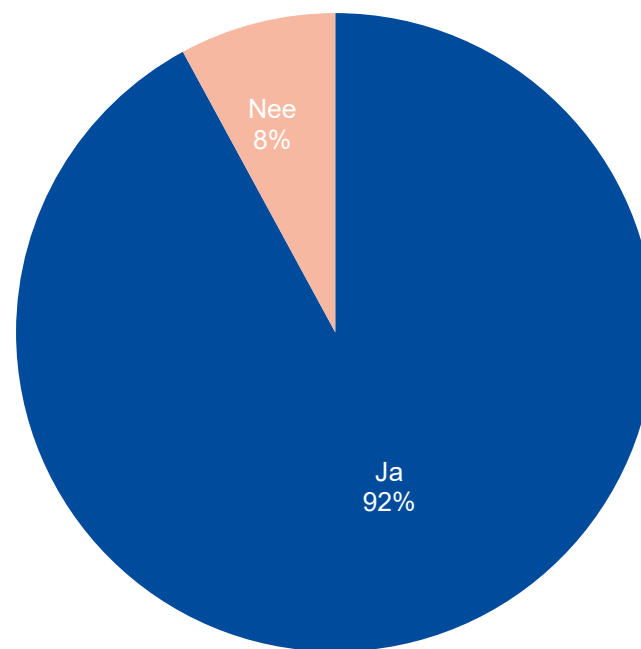
STICHTING LEZEN

Resultaten vragenlijst consultatiebureau

Welke rol vervul jij binnen het consultatiebureau? (N=276)

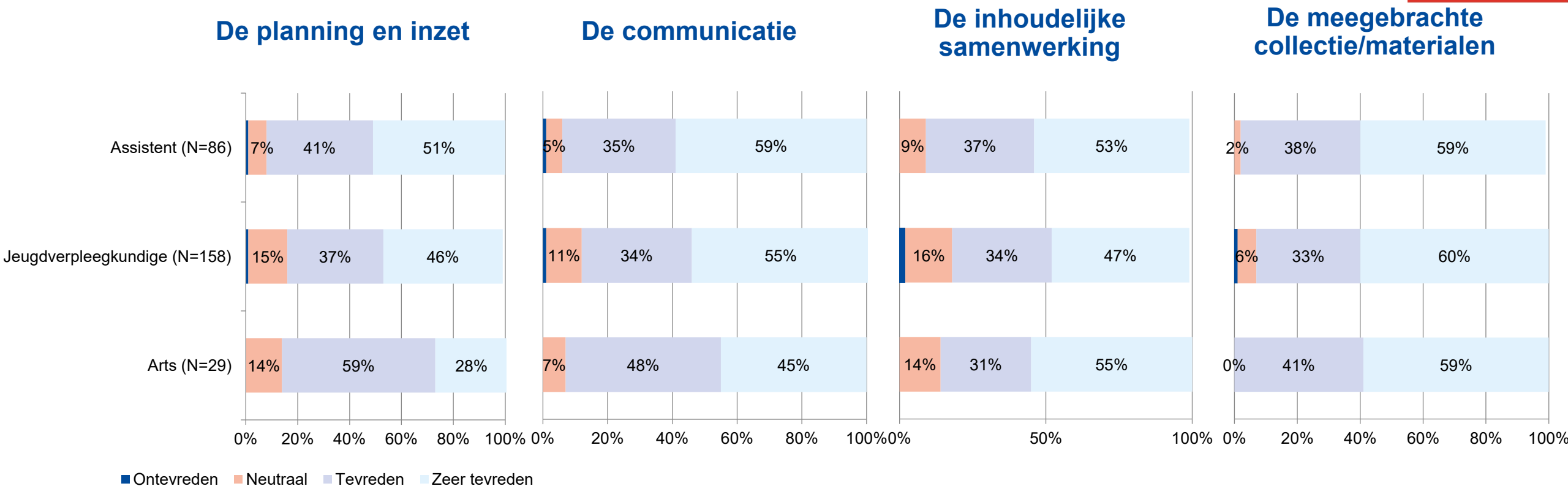

Werk jij op de dagen waarop de BoekStartcoach aanwezig is? (N=280)

Resultaten vragenlijst consultatiebureau

Hoe tevreden ben je met de inzet van de BoekStartcoach? (N=183)

Samenvatting toelichtingen: De samenwerking met de BoekStartcoach wordt overwegend als positief ervaren: de coach is betrokken, enthousiast, benaderbaar en weet ouders en kinderen te motiveren, wat bijdraagt aan leesplezier en zichtbaarheid van taalstimulering. Tegelijkertijd wordt de inzet als wisselend ervaren door onregelmatige aanwezigheid, onhandige tijden, beperkte afstemming en afhankelijkheid van subsidie, waardoor de continuïteit soms onder druk staat. Er is behoefte aan meer structurele afstemming, betere communicatie, meer variatie in materialen en aandacht voor privacy.

Een **Jeugdverpleegkundige** over de inzet:

“Een zeer welkome aanvulling voor de ouders om kennis te maken met de bibliotheek/ boeken. Ook voor anderstaligen!”

Een **assistent** over de inzet:

“De BoekStartcoach die bij ons komt is zeer gedreven, gaat met volle energie hier aan de slag. Ze legt duidelijk uit aan ouder en kind waar ze vanuit de bieb mogelijkheden hebben. Bij het voorlezen zijn er altijd veel kindjes geïnteresseerd in haar, ze kan leuk vertellen. Materialen heeft ze altijd goed op orde.”

Een **arts** over de inzet:

“Ik ben zeer tevreden over de samenwerking met de BoekStartcoach. [naam] en [naam] doen het echt top. Voor dit gebied is lezen/taalontwikkeling een belangrijk aandachtspunt en de drempel naar de bibliotheek wordt lager, maar ook de gewoonte van het lezen is helpend (voorbeeldgedrag op het cb). Ik zou graag elk cb een BoekStartcoach willen, daarom heb ik bij planning niet 'zeer tevreden', maar 'tevreden' neergezet, want het mag van mij vaker.”

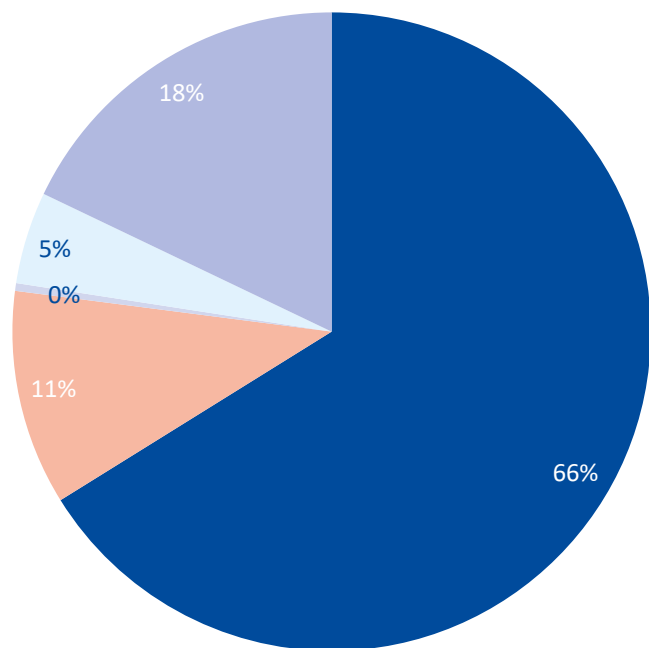

de Bibliotheek
op school

Lezen
STICHTING LEZEN

Resultaten vragenlijst consultatiebureau

Als de BoekStartcoach aanwezig is, hoe vaak verwijst je ouders dan naar deze persoon door? (N=257)

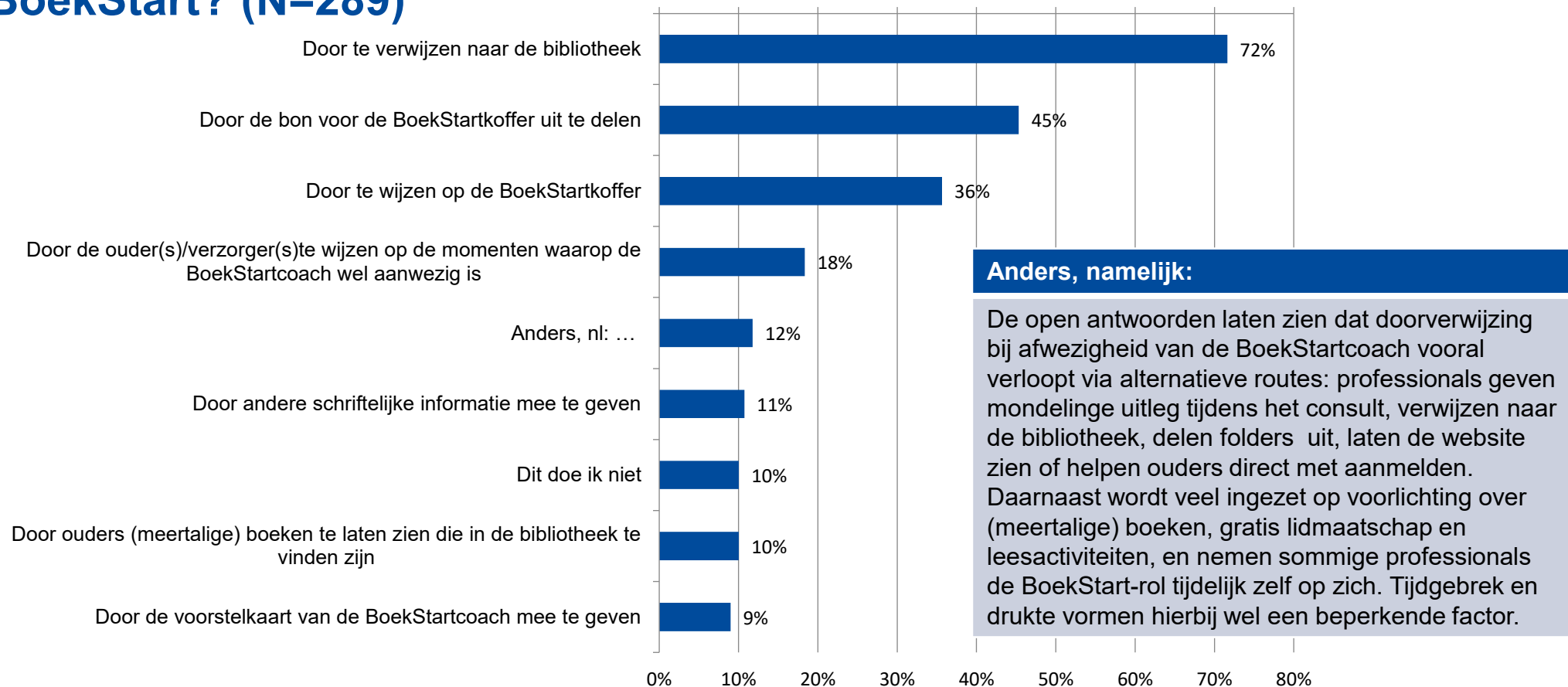
- Niet, de BoekStartcoach benadert de ouders/verzorgers zelf
- Altijd, alle ouders/verzorgers
- Alleen als ik denk dat het om een laaggeletterde ouder gaat
- Alleen als de ouder vragen heeft over lezen en de taalontwikkeling
- Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

Uit de open antwoorden blijkt dat doorverwijzen naar de BoekStartcoach vaak **situatie- en momentafhankelijk** gebeurt. Als respondenten doorverwijzen, gebeurt dit met name als er een concrete vraag van ouders is. Praktische factoren zoals planning, beperkte zichtbaarheid of onregelmatige inzet van de coach spelen een rol bij het doorverwijzen.

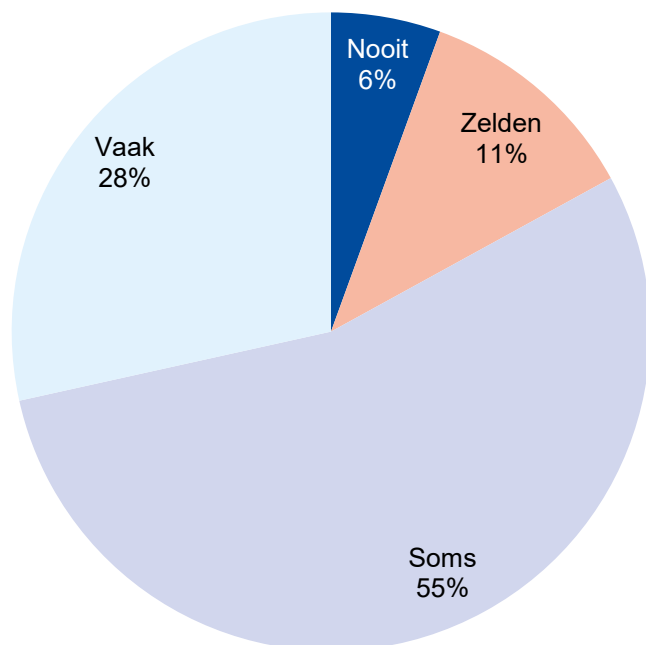
Resultaten vragenlijst consultatiebureau

Als de BoekStartcoach niet aanwezig is, hoe verwijfs je dan door naar BoekStart? (N=289)

Resultaten vragenlijst consultatiebureau

Hoe vaak werk je samen met de BoekStartcoach? (N=288)

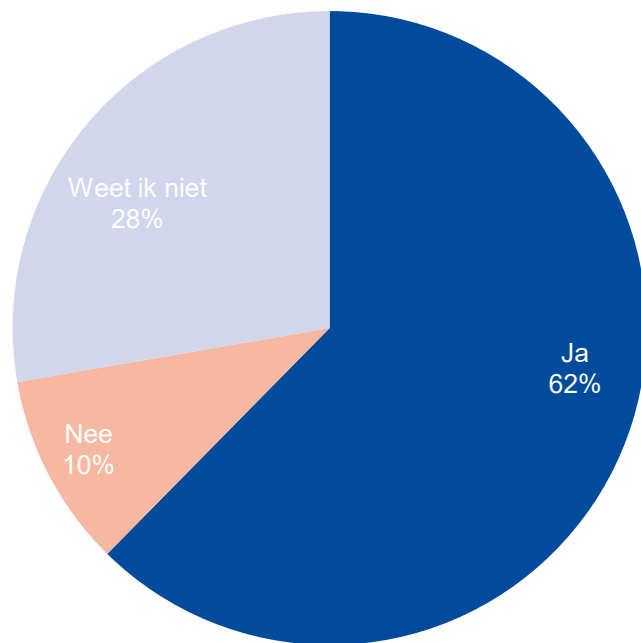

Voorbeelden van samenwerking:

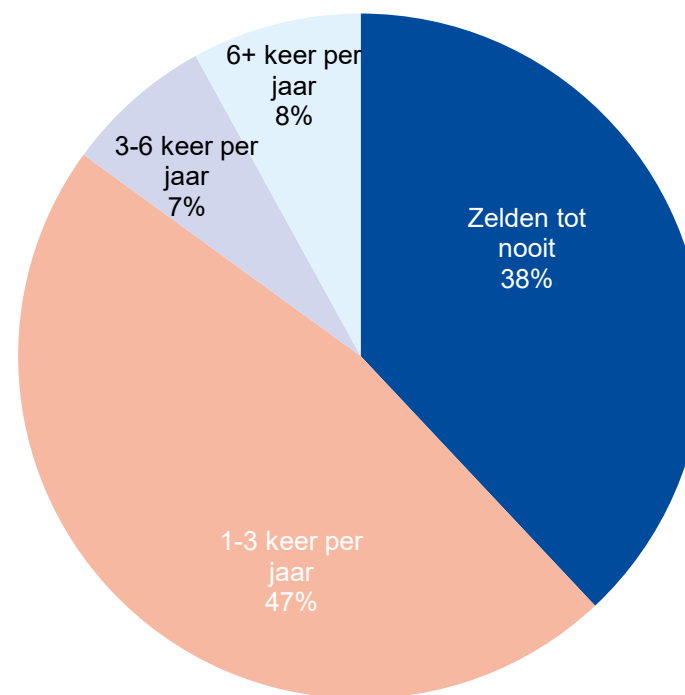
De artsen, verpleegkundigen en assistenten van het consultatiebureau beschreven voorbeelden van hun samenwerking. Deze laten zien dat de samenwerking met de BoekStartcoach vooral bestaat uit **korte lijnen, gezamenlijke afstemming en directe doorverwijzing van ouders**. De coach is regelmatig aanwezig op locatie, sluit aan bij overlegmomenten, spreekuren en voorleesactiviteiten, en **ondersteunt** bij vragen over taalontwikkeling, voorlezen en meertaligheid. Professionals en coach **stemmen onderling af** over planning, doelgroepen (zoals laaggeletterde en anderstalige gezinnen), activiteiten en geschikte boeken, vaak via mail, app of persoonlijk contact. De samenwerking wordt gekenmerkt als **praktisch, laagdrempelig en aanvullend**, waarbij de coach zichtbaar bijdraagt aan het stimuleren van leesplezier en ouderbetrokkenheid.

Resultaten vragenlijst consultatiebureau

Is de gezinsaanpak voor het bestrijden van laaggeletterdheid onderwerp van het beleid van het consultatiebureau? (N=100)

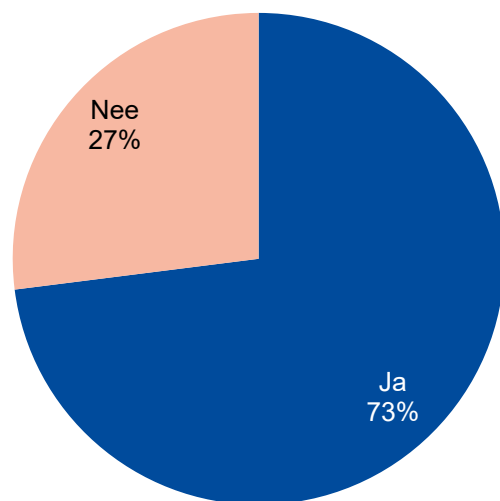
Hoe vaak wordt voorlezen besproken in het teamoverleg? (N=198)

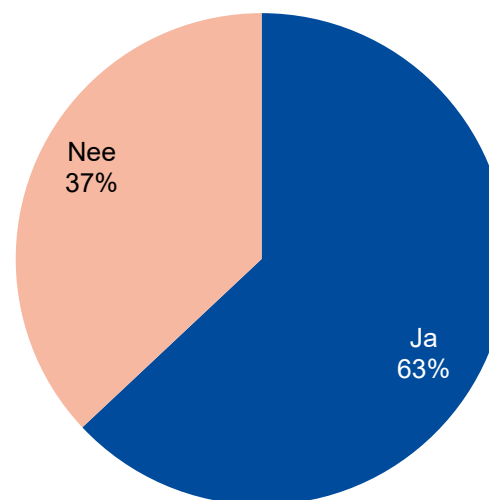
Resultaten vragenlijst consultatiebureau

Heb je een training en/of scholing gevolgd in het herkennen en/of doorverwijzen van laagtaalvaardige ouders? (N=202)

Artsen (N=30)

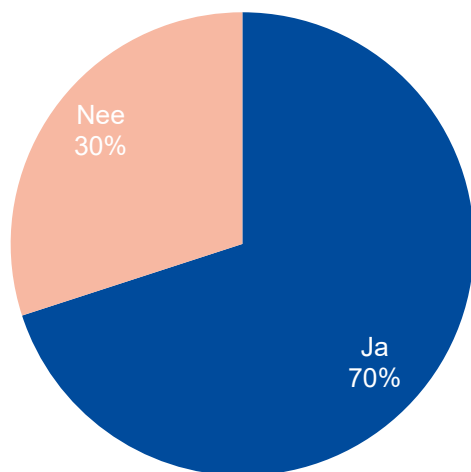
Jeugdverpleegkundigen (N=159)

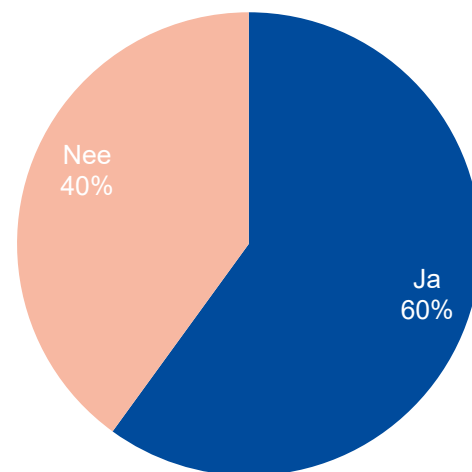
Resultaten vragenlijst consultatiebureau

Heb je een training en/of scholing gevolgd op het gebied van voorlezen en taalstimulering? (N=199)

Artsen (N=30)

Jeugdverpleegkundigen (N=156)

Conclusies vragenlijst consultatiebureau

- **De samenwerking tussen het consultatiebureau en de BoekStartcoach worden door de medewerkers van het consultatiebureau overwegend als positief ervaren.** Succesfactoren voor een positieve samenwerking zijn: betrokken en benaderbare coaches, coaches zijn motiverend. Hierdoor dragen zij bij aan leesplezier en zichtbaarheid van taalstimulering.
- Tegelijkertijd ervaren de medewerkers van het consultatiebureau soms knelpunten met betrekking tot de samenwerking met de BoekStartcoach, zoals onregelmatige aanwezigheid, onhandige tijden, beperkte afstemming met de coach en beperkte zichtbaarheid van de coach. **Er is behoefte aan meer structurele afstemming, betere communicatie, meer variatie in materialen en aandacht voor privacy.**
- **Ten opzichte van vorig jaar hebben meer artsen en verpleegkundigen een training gevolgd op het gebied van voorlezen en taalstimulering.** Dit bevordert de samenwerking met de BoekStartcoach, omdat zij hierdoor beter kunnen inschatten welke gezinnen zij kunnen doorverwijzen naar de BoekStartcoach.

de Bibliotheek
op school

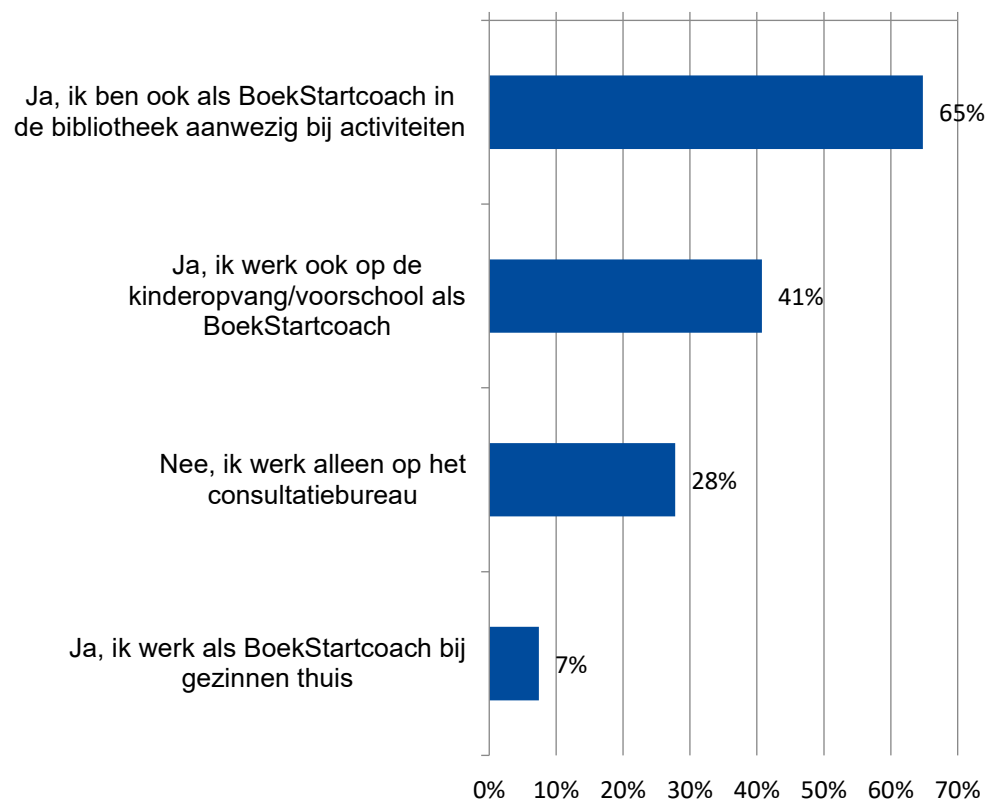
Lezen

STICHTING LEZEN

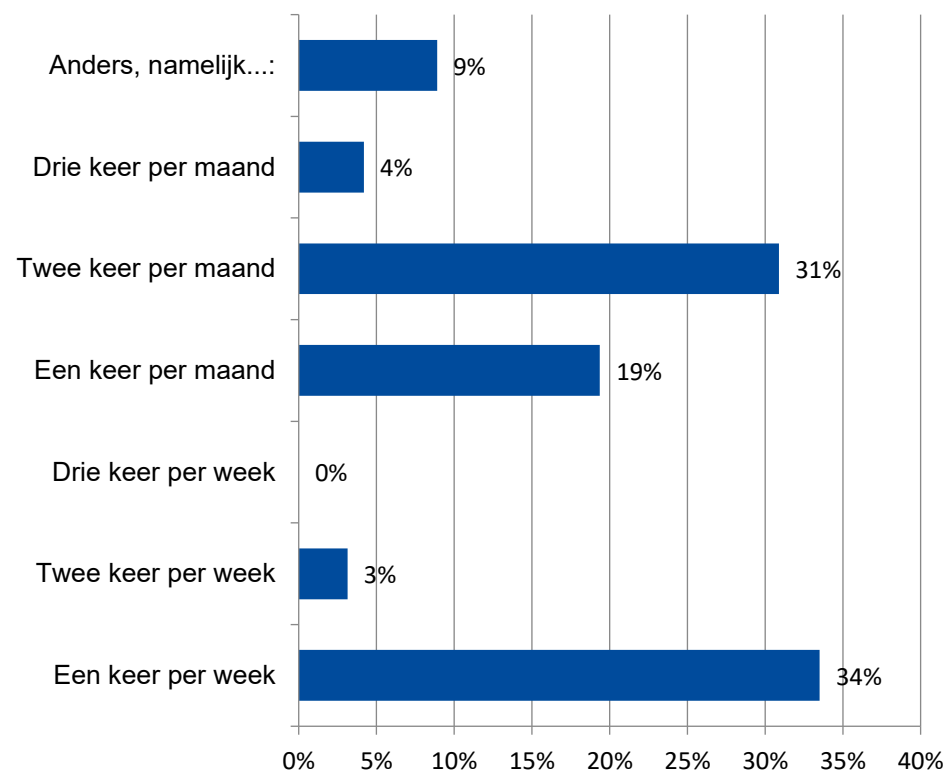
12

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

Werk je nog ergens anders dan op het cb als BoekStartcoach? (N=54)

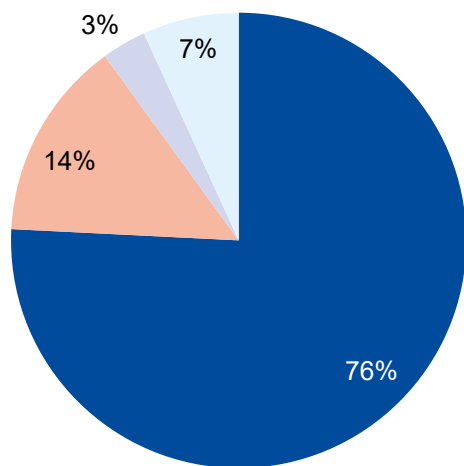

Hoe vaak ben jij als BoekStartcoach op het consultatiebureau? (N=191)

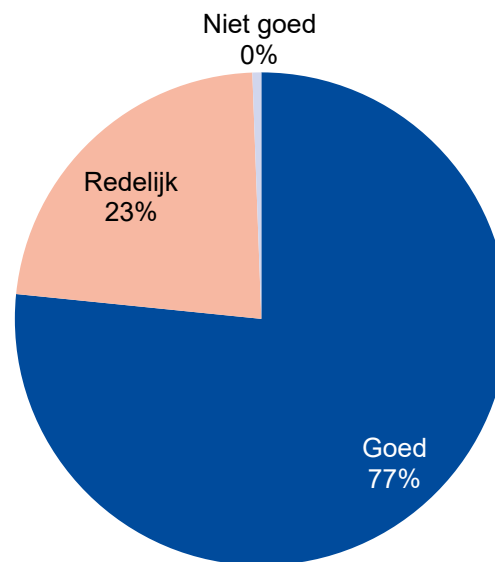

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

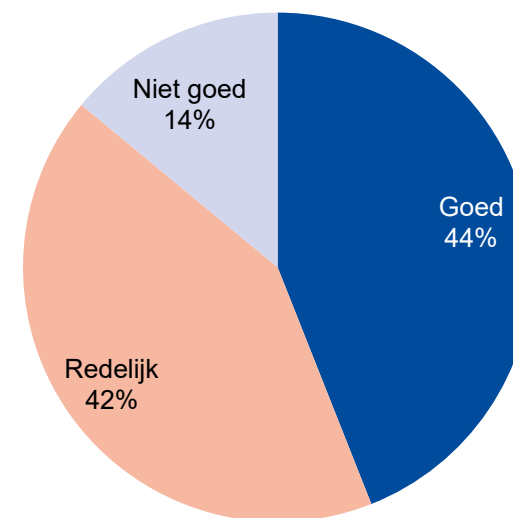
Waar zit jij op het
consultatiebureau? (N=190)

Wat vind jij van de zichtbaarheid op
het consultatiebureau als je
aanwezig bent? (N=171)

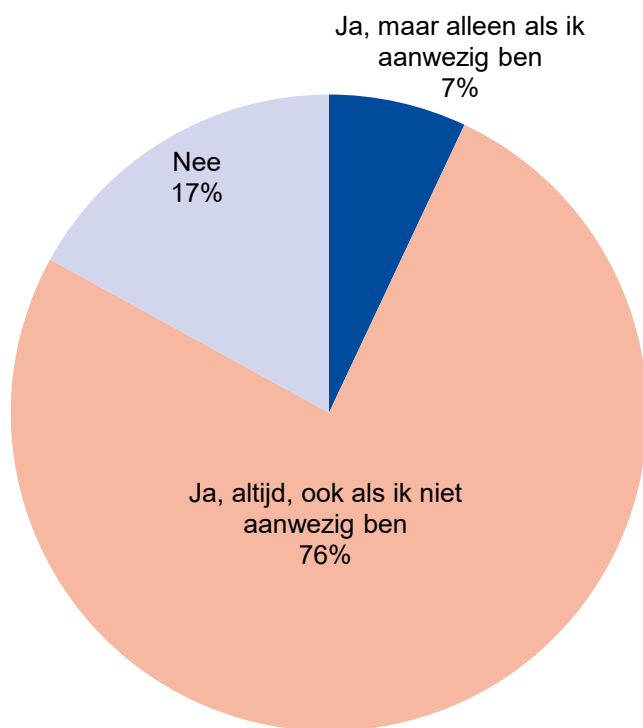
Wat vind jij van de zichtbaarheid op
het consultatiebureau als je niet
aanwezig bent? (N=183)

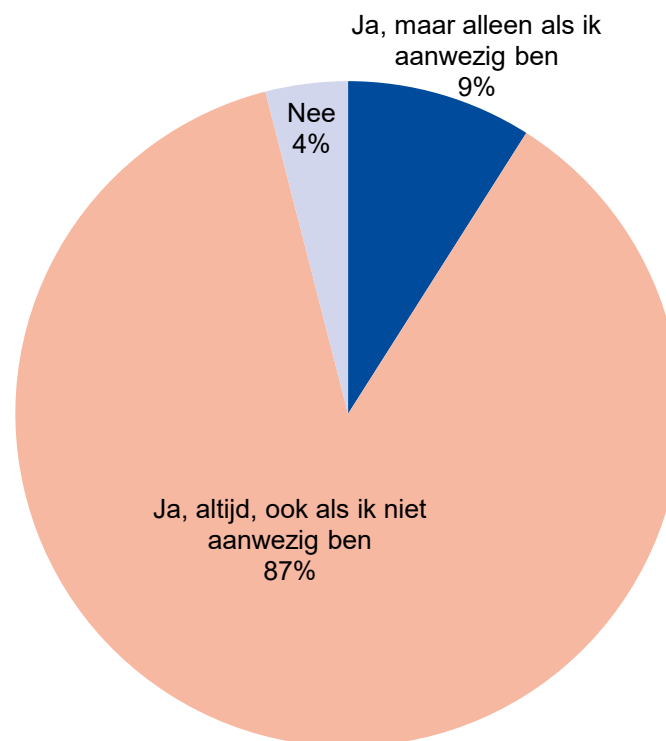
- Centraal in de wachtruimte
- In een hoek in de wachtruimte
- In een aparte ruimte buiten de wachtruimte
- Anders, namelijk:

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

Is er een banner, poster, o.i.d. van BoekStart aanwezig in de ruimte? (N=172)

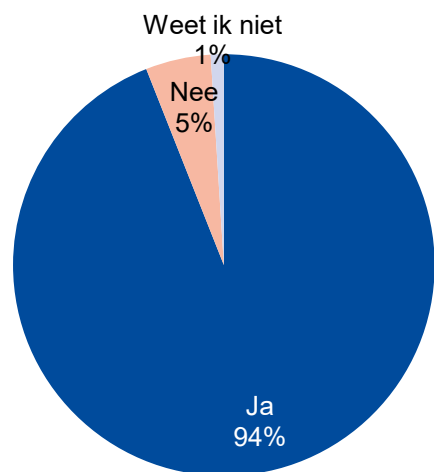

Zijn er flyers, folders met informatie over BoekStart aanwezig in de ruimte? (N=184)

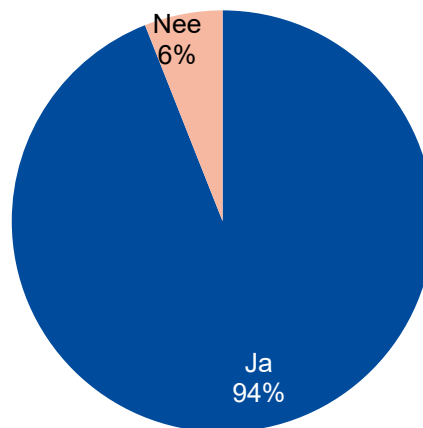

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

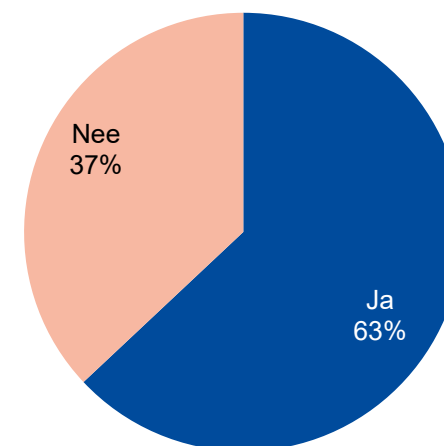
Ben je visueel herkenbaar voor ouders/verzorgers als BoekStartcoach? (N=190)

Kunnen kinderen en ouders/verzorgers zelf een boekje pakken als de BoekStartcoach niet aanwezig is? (N=191)

Is er een voorleesplek in de wachtruimte? (N=191)

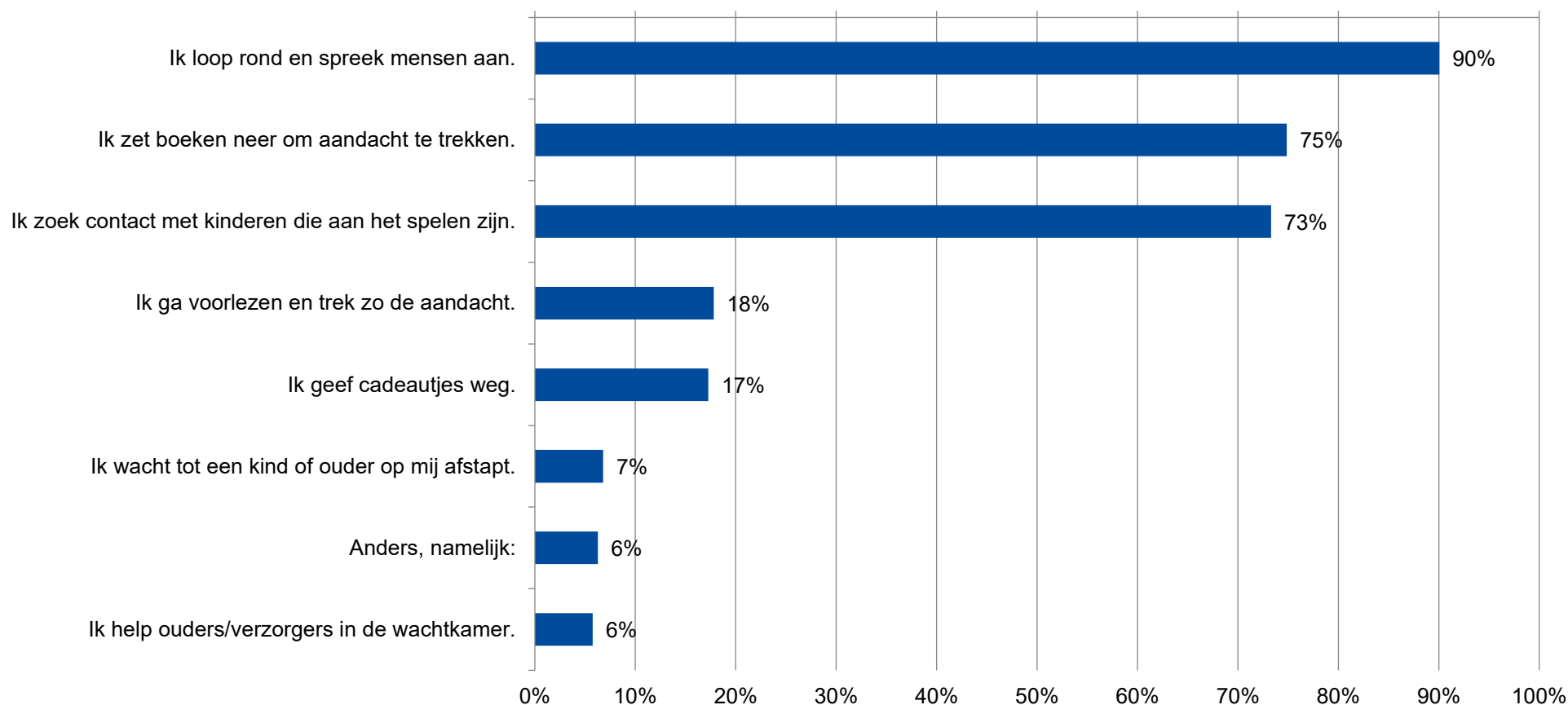
de Bibliotheek
op school

Lezen

STICHTING LEZEN

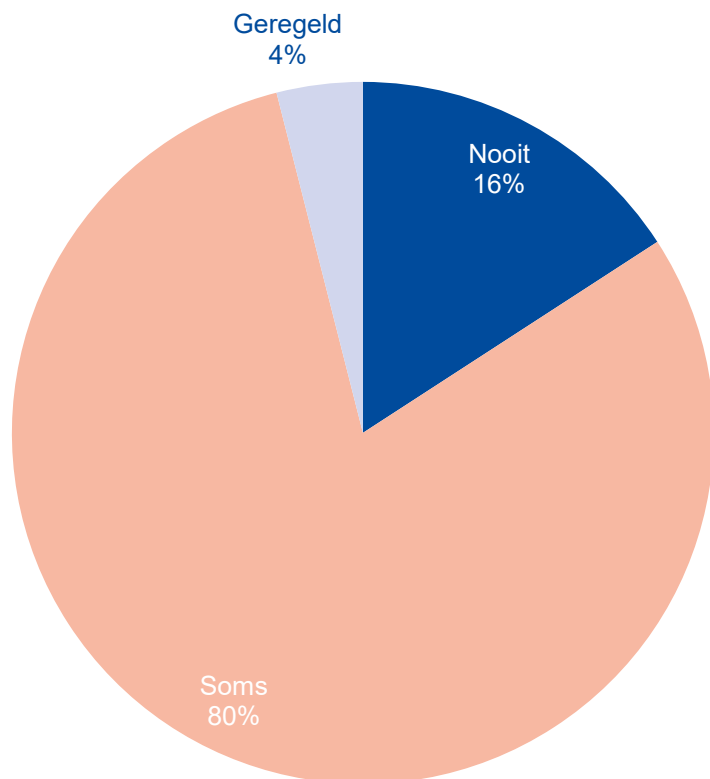
Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

Hoe zorg je ervoor dat je in gesprek komt met ouders/verzorgers en kinderen? (N=191)

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

Komt het voor dat het niet lukt om in gesprek te komen met ouders/verzorgers? (N=191)

Waar komt dit door, denk je?

BoekStartcoaches noemen dat het soms niet lukt om met ouders in gesprek te komen door tijdgebrek in de wachtruimte, situaties waarin ouders direct door moeten naar een afspraak, of doordat ouders weinig openstaan, bijvoorbeeld door stress, huilende kinderen, taalbarrières of persoonlijke overtuigingen. Ook praktische omstandigheden – zoals snel binnengeroepen worden of al in gesprek zijn met anderen – maken contact soms niet mogelijk.

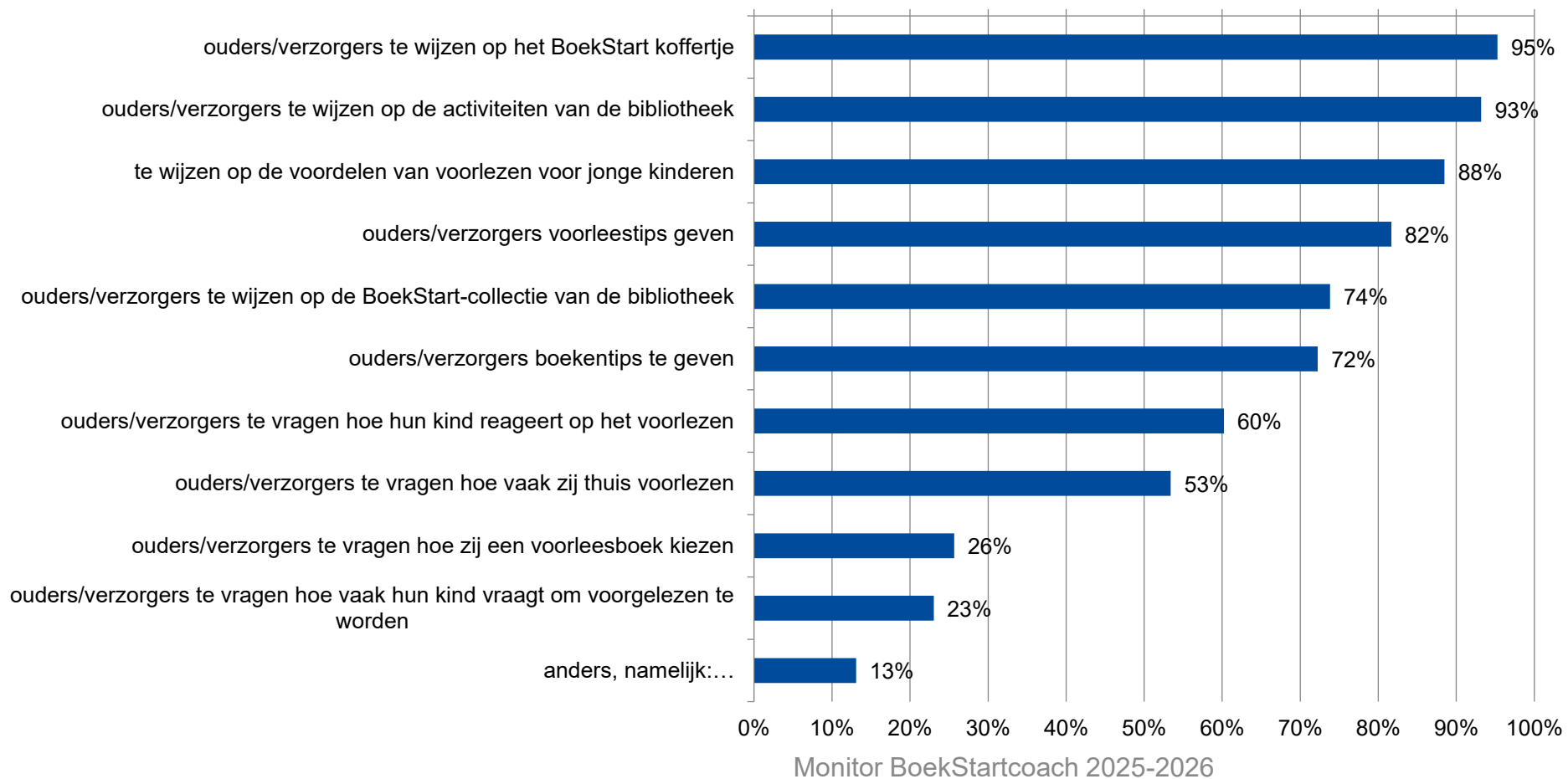
de Bibliotheek
op school

Lezen

STICHTING LEZEN

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

Ik probeer, in het gesprek met ouders/verzorgers, het voorlezen thuis te bevorderen door: (N=191)

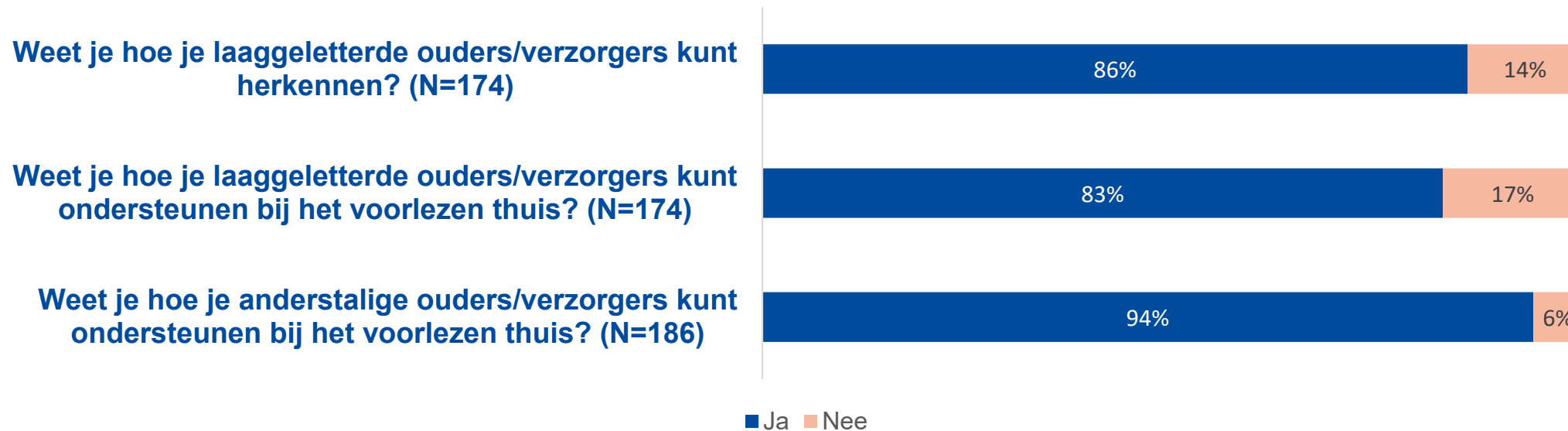

de Bibliotheek
op school

Lezen

STICHTING LEZEN

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

de Bibliotheek
op school

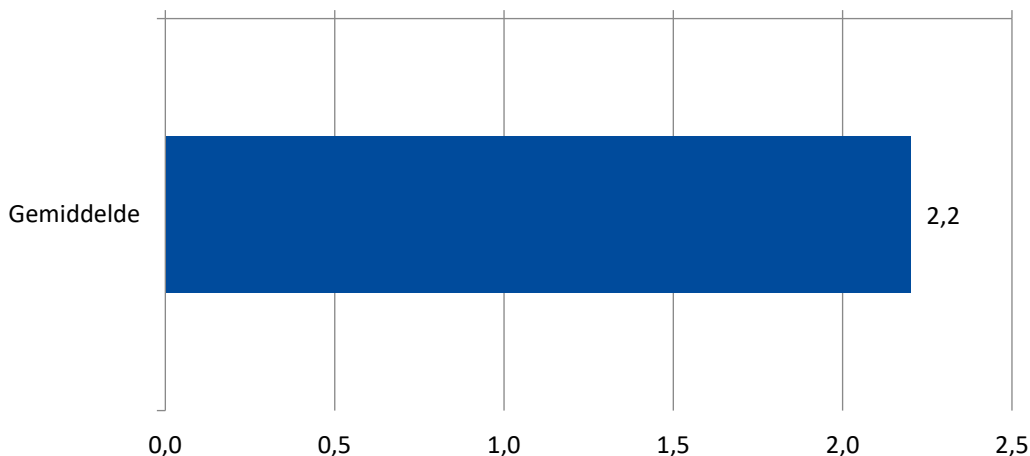
Lezen

STICHTING LEZEN

20

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

Met hoeveel laaggeletterde ouders/verzorgers van dit consultatiebureau heb je gemiddeld contact per keer dat je aanwezig bent op het consultatiebureau? (N=153)

Doorberekening bereik laaggeletterde ouders/verzorgers BoekStartcoach

Aanwezigheid BoekStartcoach per maand	Aantal cb's	Gemiddeld bereikte laaggeletterde ouders/jaar
0,5x per maand	2	3
1x per maand	40	14
2x per maand	60	41
3x per maand	8	117
4x per maand	64	110
8x per maand	6	176
Schatting totaal bereikte laaggeletterde ouders door BoekStartcoaches die deelnamen aan de monitor:		12.030

De meeste BoekstartCoaches zijn 2 of 4 keer per maand aanwezig op het consultatiebureau. Zij bereiken naar schatting gemiddeld 41 (3 keer per maand) en 110 (4 keer per maand) laaggeletterde ouders/verzorgers op jaarbasis.

(Schatting op basis van aantal laaggeletterde ouders/verzorgers waar de coaches gemiddeld per consultatiebureaubezoek contact mee hebben en het aantal keer per maand dat zij hier zijn.)

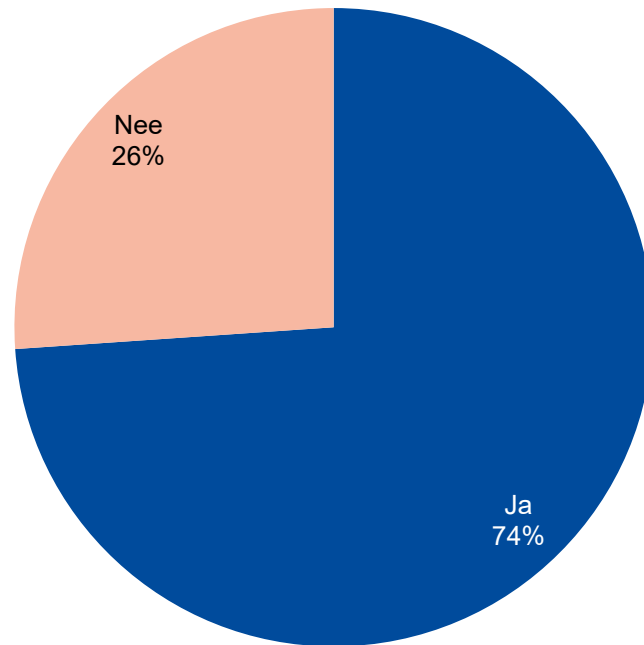
de Bibliotheek
op school

Lezen

STICHTING LEZEN

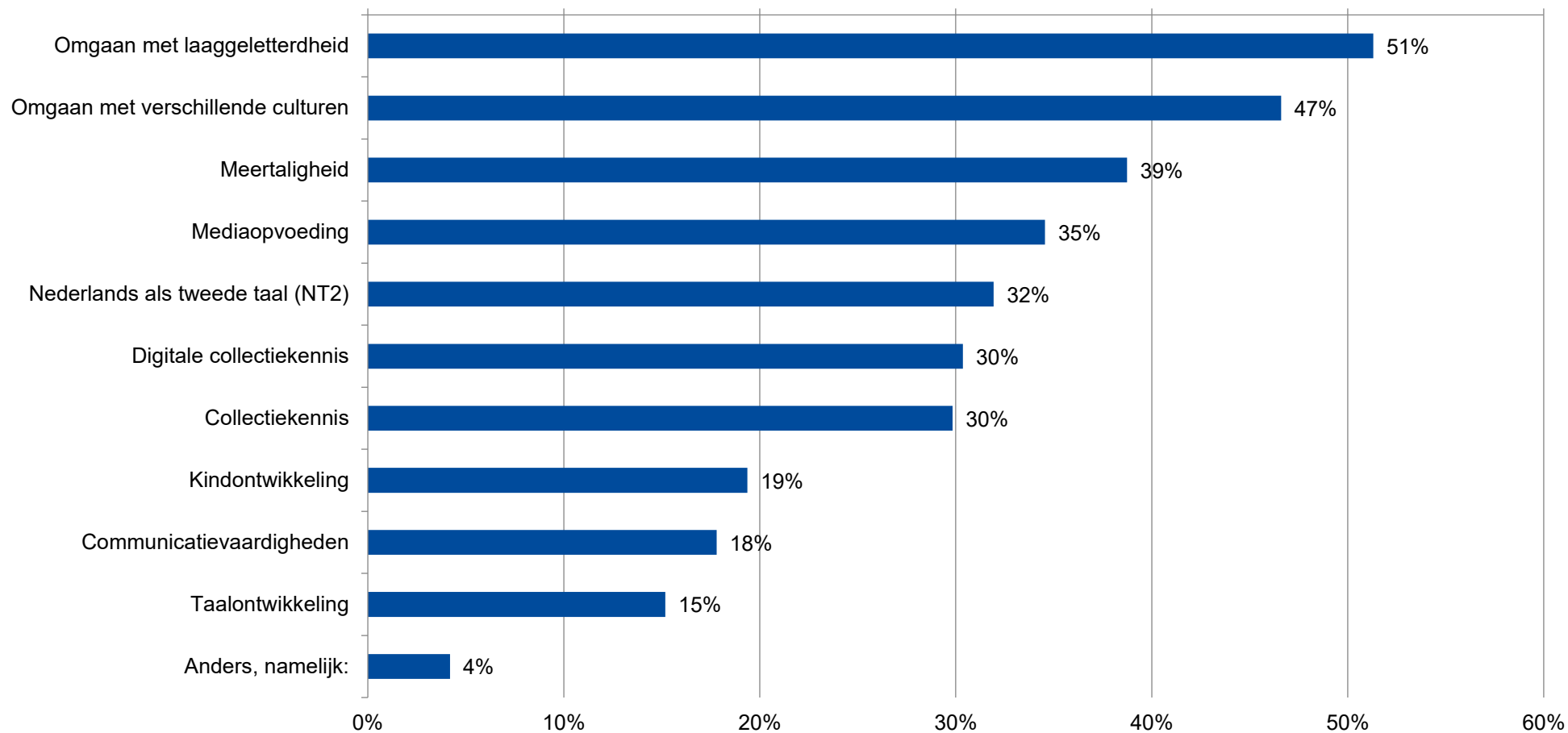
Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

Zie jij ouders/verzorgers van dit consultatiebureau die jij doorverwijst terug in de bibliotheek? (N=184)

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

Op welk gebied zou je deskundiger willen worden? (N=191)

Monitor BoekStartcoach 2025-2026

BoekStart

de Bibliotheek
op school

Lezen

STICHTING LEZEN

23

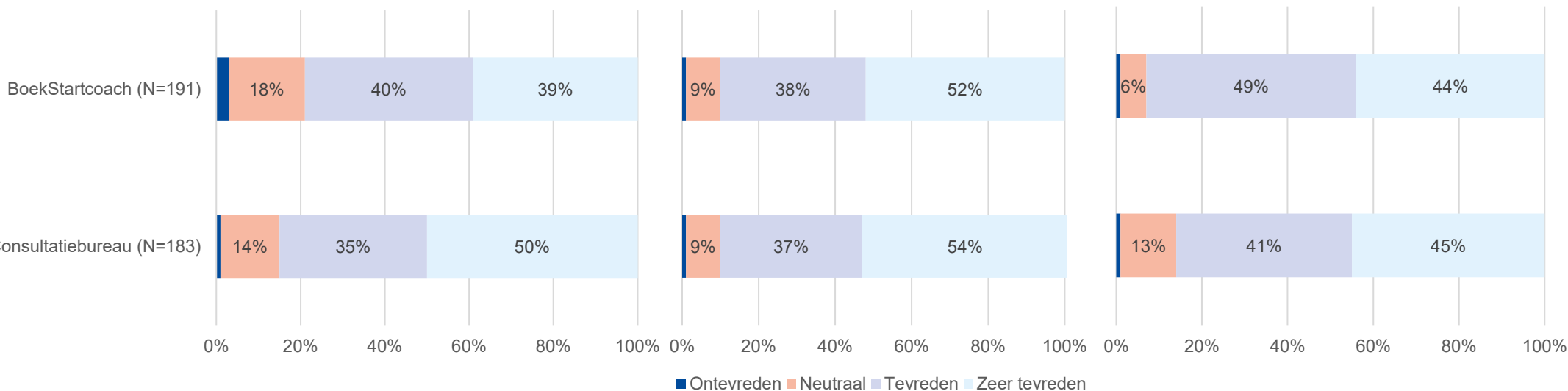
Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

Ben je tevreden over de samenwerking:

De inhoudelijke samenwerking

De communicatie

De planning van de inzet

de Bibliotheek
op school

Lezen

STICHTING LEZEN

24

Conclusies vragenlijst BoekStartcoach

- Soms lukt het BoekStartcoaches niet om met ouders in gesprek te komen. Oorzaken hiervoor zijn tijdgebrek in de wachtruimte, situaties waarin ouders direct door moeten naar een afspraak, of doordat ouders weinig openstaan, bijvoorbeeld door stress, huilende kinderen, taalbarrières of persoonlijke overtuigingen. Deze situaties zijn de realiteit bij het werken op het consultatiebureau. **Bedenk samen hoe jullie omgaan met dit soort situaties en hoe zoveel mogelijk knelpunten voor ouders kunnen worden weggenomen.**
- De meeste BoekStartcoaches zijn eens per week of eens per twee weken aanwezig op het consultatiebureau. **Uit de toelichtingen blijkt dat betrokkenen positieve ervaringen hebben met deze inzet: er is meer continuïteit in de samenwerking en er worden meer ouders bereikt.**
- De medewerkers van het consultatiebureau lijken iets positiever over de inhoudelijke samenwerking met de BoekStartcoach dan de BoekStartcoaches zelf. **Waar kan dit verschil door verklaard worden? Zijn er verschillende verwachtingen wat betreft de inhoudelijke samenwerking?**
- Opnieuw is omgaan met laaggelettertheid en omgaan met verschillende culturen een thema waarop BoekStartcoaches deskundiger zouden willen worden. **Ga na waar deze behoefte vandaan komt en of dit ook bij jullie bibliotheek speelt.**

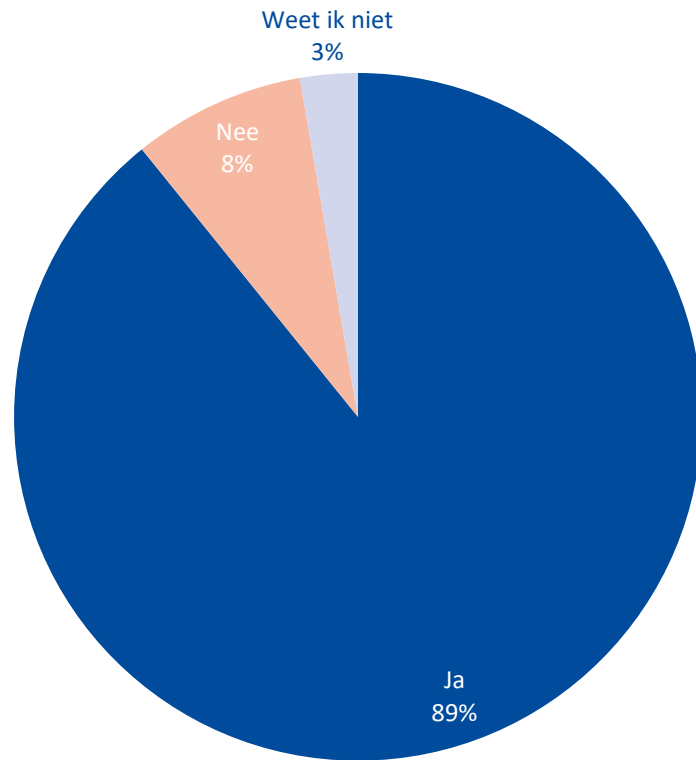
de Bibliotheek
op school

Lezen

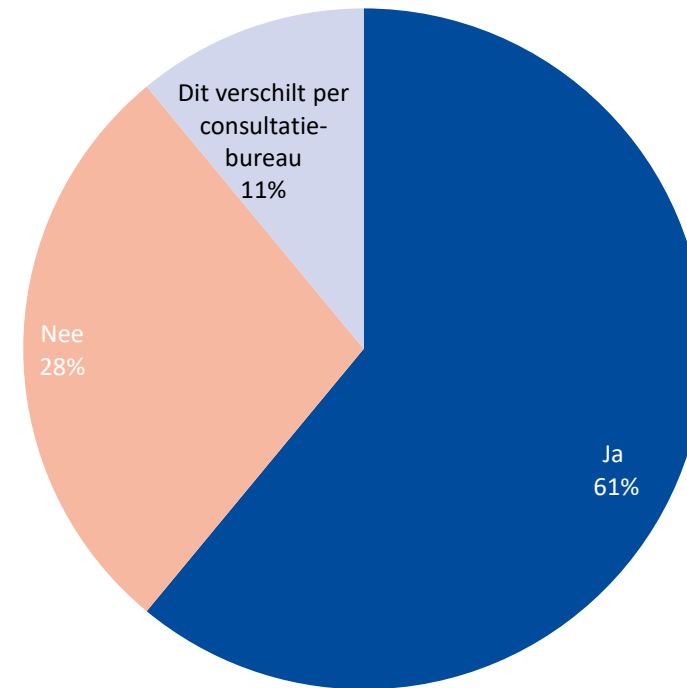
STICHTING LEZEN

25

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach coördinator

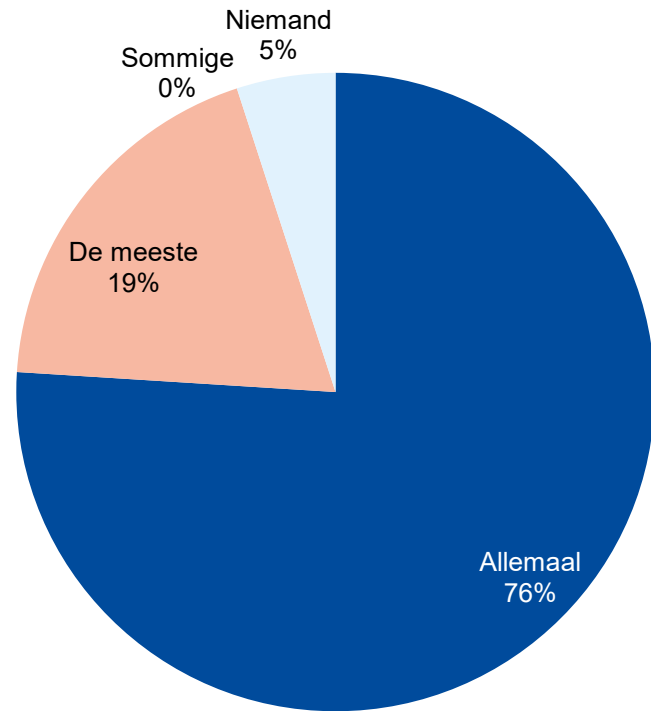

Is het werk van de BoekStartcoach op het consultatiebureau opgenomen in het beleid van de bibliotheek, zoals in het jaarplan of de financiële jaarplanning?
(N=37)

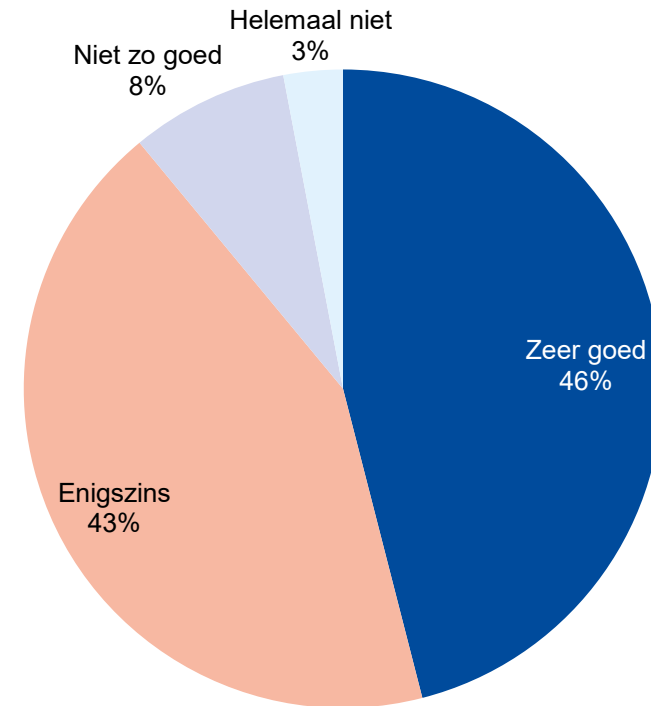

Voert jouw bibliotheek in het kader van de BoekStartcoach op het consultatiebureau overleg met het management van de jgz-organisatie?
(N=36)

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach coördinator

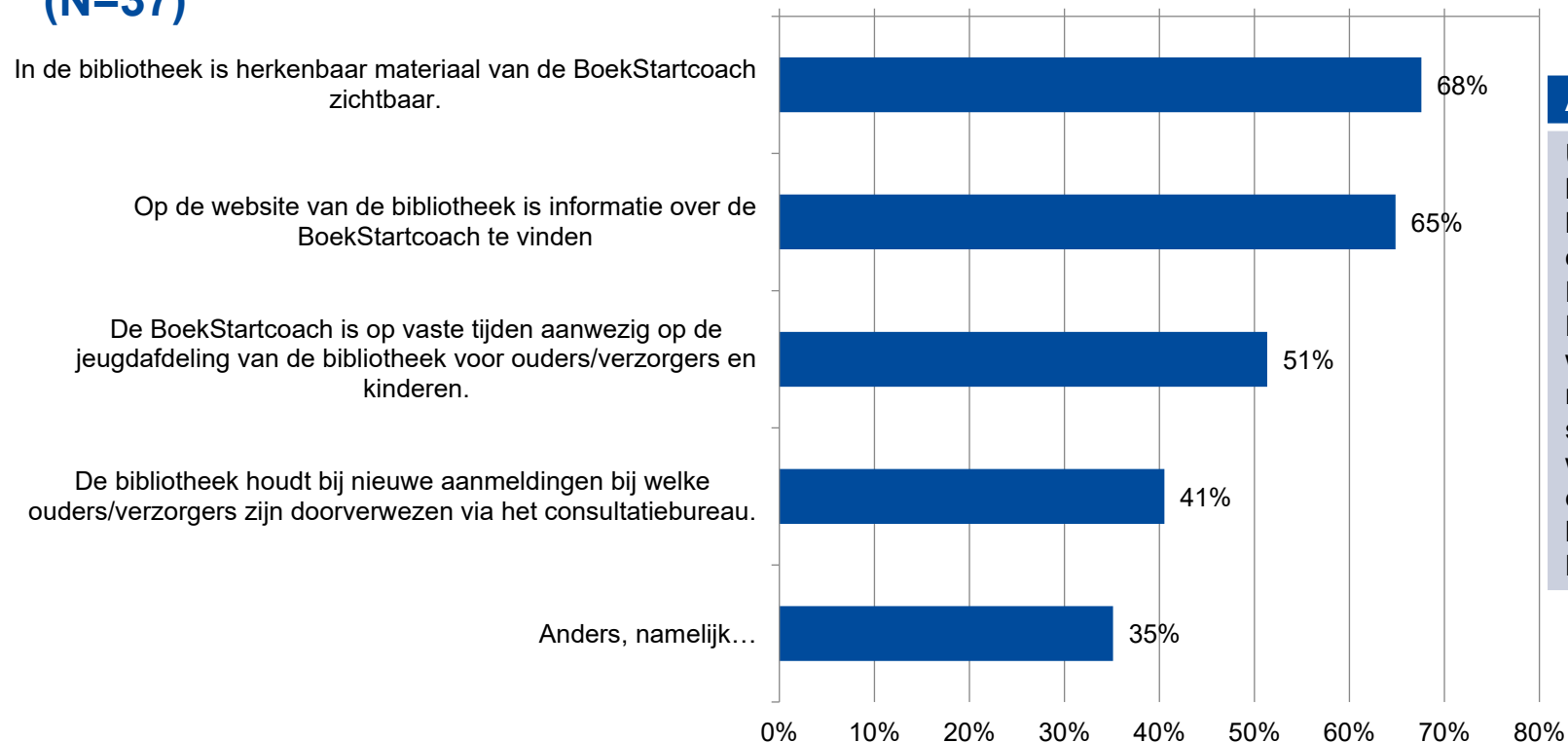
Hoeveel BoekStartcoaches hebben een scholing voor BoekStartcoach gevolgd?
(N=37)

In hoeverre zijn medewerkers die doorverwezen ouders/verzorgers in de bibliotheek ontvangen gemiddeld op de hoogte van de inzet van de BoekStartcoach? (N=37)

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach coördinator

Wat van het onderstaande organiseert uw bibliotheek in het kader van de BoekStartcoach? (N=37)

Anders, namelijk:

Uit de antwoorden bij deze categorie blijkt dat BoekStartcoaches ook buiten het consultatiebureau zichtbaar zijn bij ouder en kind activiteiten zoals Peuterpret, Boekjes & Babbels en Peuterbiebsessies. Ze sluiten aan bij wijkactiviteiten, VVE-groepen en mamacafé's, verzorgen promotie via social media en lokale media, en werken samen met CJG, kinderopvang en bibliotheek. Zo vergroten ze hun bereik én de bekendheid van BoekStart onder ouders.

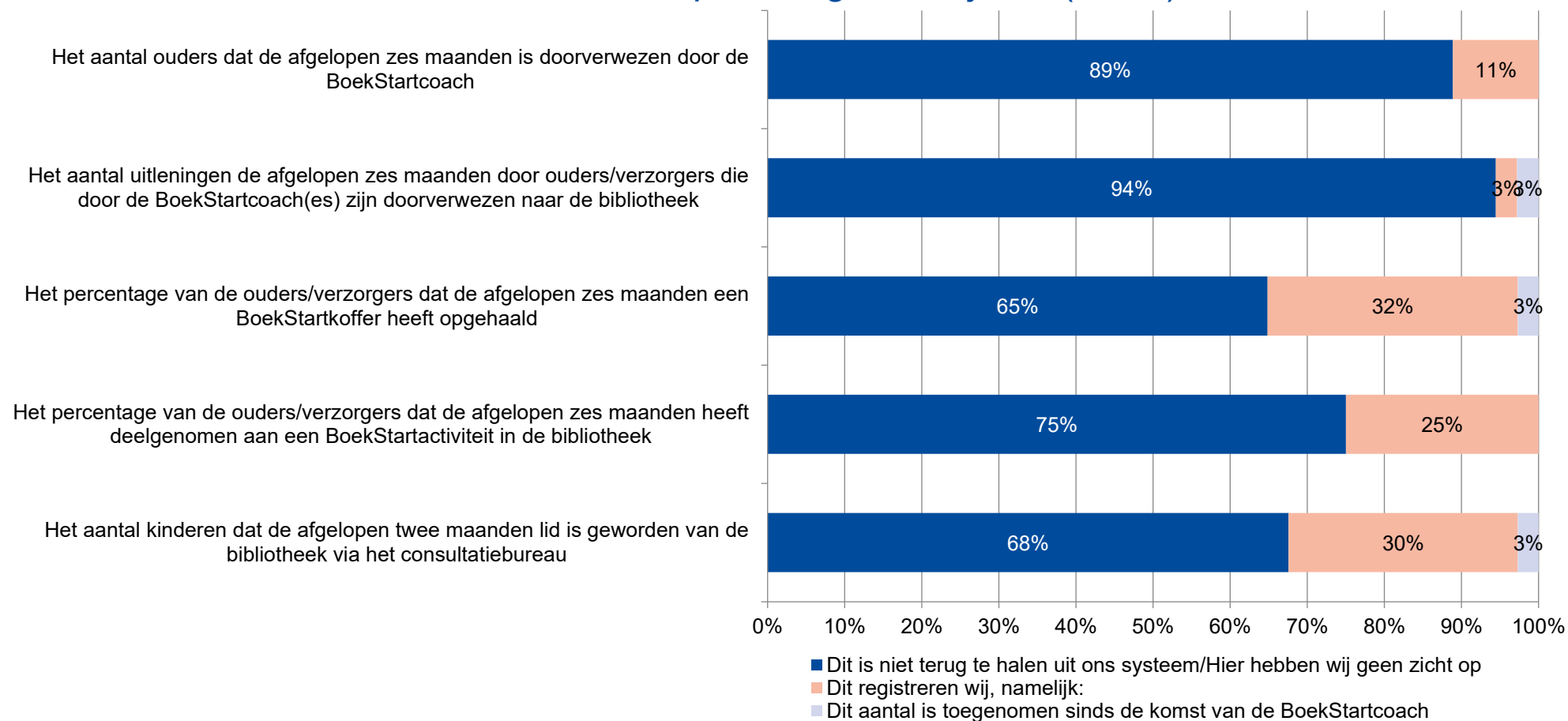
de Bibliotheek
op school

Lezen

STICHTING LEZEN

Resultaten vragenlijst BoekStartcoachcoördinator

In hoeverre heeft de bibliotheek zicht op de volgende cijfers: (N=37)

Monitor BoekStartcoach 2025-2026

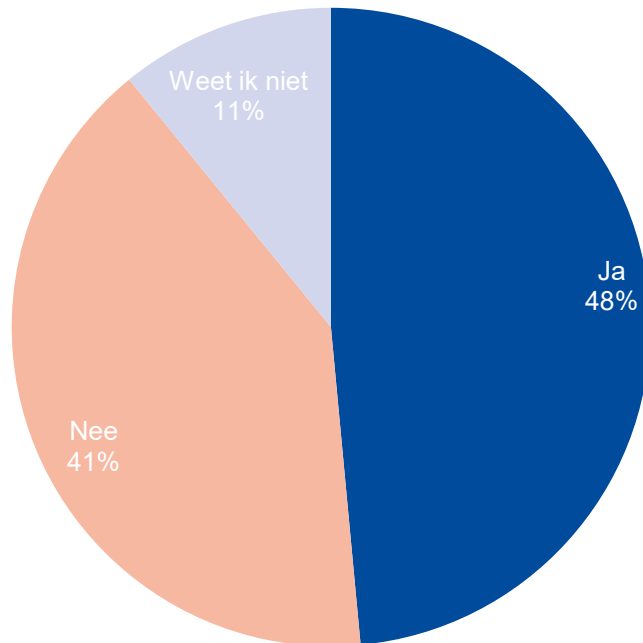
de Bibliotheek
op school

Lezen

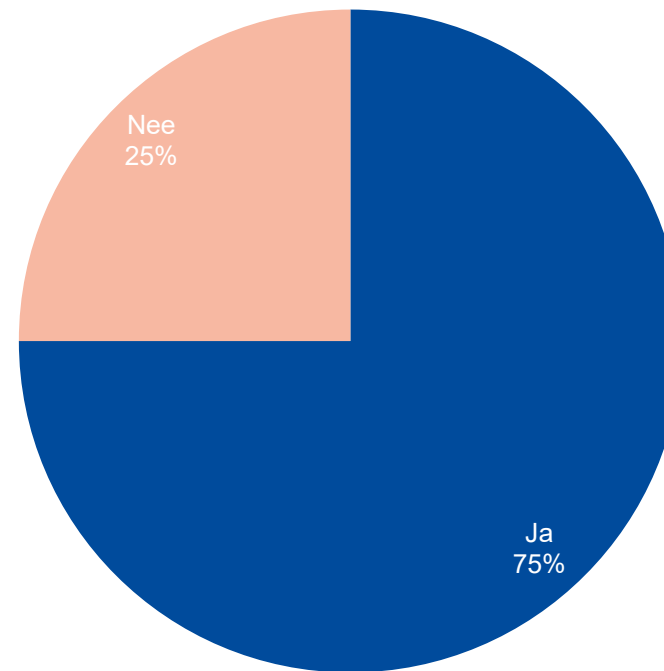
STICHTING LEZEN

29

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach coördinator

Zijn er afspraken met de JGZ gemaakt over het omgaan met laaggeletterde ouders/verzorgers? (N=37)

Heeft jouw bibliotheek een samenwerkingsovereenkomst met de JGZ-organisatie? (N=36)

Conclusies vragenlijst BoekStartcoördinator

- Bij bijna alle bibliotheken hebben de BoekStartcoaches scholing voor BoekStartcoach gevolgd, wat een toename is ten opzichte van vorig jaar. **Het blijft belangrijk dat de coaches scholing volgen om de kwaliteit te waarborgen.**
- Een kwart van de coördinatoren geeft aan dat zij (nog) geen samenwerkingsovereenkomst hebben met de jgz-organisatie over de BoekStartcoach. **Het maken van gezamenlijke afspraken kan zinvol zijn over bijvoorbeeld het thema ‘omgaan met laaggeletterde ouders/verzorgers’.** Zo zorg je ervoor dat de medewerkers van de bibliotheek en van de jgz dezelfde boodschap uitdragen naar ouders.
- Ondanks dat er beter geregistreerd wordt hoeveel BoekStartkoffers er worden uitgegeven en hoeveel ouders er deelnemen aan BoekStartactiviteiten in de bibliotheek, is er nog steeds weinig zicht op cijfers met betrekking tot de effectiviteit van de inzet van de BoekStartcoach. Een verklaring van een coördinator waarom de effectiviteit moeilijk te meten is, is omdat er vanuit de bibliotheek een totaalpakket wordt aangeboden voor het jonge kind en het dus niet specifiek te herleiden is of de inspanning van de coach resulteert in het gewenste effect of iets anders. **Op welke manier wordt het ‘effect’ van de BoekStartcoach bij jullie in kaart gebracht? Hoe wordt het effect geborgd en worden verbeterpunten opgehaald?**